

NOORTE ELU

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE CE LIIDU AJAKIRI

Nr. 5

Kaheksas aastakäik

1928

Kas on olemas tõsiusklikke?

„Kas on olemas usklikke?! Et, tõsiusklikke tahtsin ma võelda,“ ütles mu sõber rõõmsas meeleolus mu tuppastades, nähes mind lugemas waimulikku ajakirja. „Mis on usk?“, „Jäta juba kord see rumal jänt,“ ütles ta talle pakutud toolil aset võttes. „Olen kuulnud paljusid kõnelemat usust, inimene pidawat pöörduma pahedest, muidu ta hukkuwat, ent milline kontrast on nende elu nende kõnedele. Usi: ennem ise ja siis kuuluta muile,“ ütles mu sõber, põlgusega lehte lauale wistates, mida oli võtnud mult.

„Kas siis tõesti pole ja leidnud ainustki tõsiusklikku?“ küsisin. „Et! Ja kui ka neid peaks olema, siis on nad loomulikest idealistlikud inimlapsed nagu sina,“ ütles ta kelmikult mu peale waadates. „Ja usul pole neile enam midagi pakkuda.“

„Mind arvestamata jättes, on usul siiski palju just noile häile inimlastele pakkuda, eriti sinule, mu sõber!“ ütlesin talle kaastundel otja waadates.

Ta sent muidu alati nii naerataw nagu muutus kurbtõsiseks ja ta ütles peaaegu ahastawa tooniga.

„Olen juba ammugi selgusele jõudnud ses teadmusel, et mu elus midagi peab muutuma. — Kuid mida õieti, sellest ei suuda ma saada aru, kuid usklikeks ei wõi ma küll saada, sest nende elu — nende elu! . . . Ja ega sinagi ei kannata wälja kauem seda pettemängu; wiimaks ometigi jõuad selgusele, et oli mul õigus, ja loobud petetuna.“

„Aga, mu sõber, olen leidnud siiski tõsiusklikke isiklikult kokkupuutudes nendega,“ püüdsin wastu waielda.

„Tühi kõik! Oleksid ja meedium, et mõiksid inimeste südameid läbi näha, siis usuksin. Sest sel mõnel äratusnädala puhul, mil ja elasid läbi oma n. n. uutsfündi, wõib igaliks waga nagu ette teha ja usklik olla.“

„Ma ei saanud sellele midagi võelda ja waikisin kohmetult, sest tundsin neid inimesi, kelledega nüüd kokku puutusin, tõesti wäga wähe. Ja oma piiblit, mis õstsin siis, äratusnädala puhul enesele, ei mõistnud ma ka weel tarwitada nii, et tarwilikke wastusi oleksin wõinud leida fealt enesele ja oma sõbrale.“

Mu sõber minu kohkudes, — wist näis ta mulle tundwat kaasa, et pidi mu parimaid tundeid purustama ja porri tallama, milledes näisn olemat üliõnnelik — ütles troostides mind:

„Siiski tahan katsuda weel, kas on leida selliseid täisusklikke, nagu nad räägivad tarwitades piibli sõnu: Anna andeks ja armasta oma wihameest! Ja kui ühe niisuguse leian, siis olen mina esimene, kes ütleb maailmale jumalaga. Aga muidugi pead sina mulle sealjuures abiks olema, et nende usule sügawamaid jooni lähemalt tundma õppida.“

Ma lubasin talle heameelega seda, sest minu läbi wõimaldus talle astuda usklikekonda, mis talle senini oli olnud wõõras ja tundmatu. — Kuid ta eest palwetasin salajas südamepõhjas waikselt, et ta oma otsingul ei puutuks kokku waid inimeste eksjate surelikkudega, waid et temagi hinges hakkaks koitma uue elu hommik õige armupäikese, Jeesuse, walgel ja taganeks mõistuse pimestaw õõ, nii süinge ja õudne

Oli jällegi päew aulisem mu elus, mil puutusin kokku oma sõbraga mu toakeses wäikeses, et süweneda tõsiusklikekude küsimusprobleemi lahendamisse. Seekord ei lugenud ma, waid mängisin oma wituilil: „Jeesus minu hinge päästja“, . . . kui mu sõber kahwatanud näol kurbtõsifena mu tuppastus. Ehmuades, kuid õfawõtlikult küsisin, kas ehk talle mõni õnnetus pole juhtunud.

„Õnnetus, jah, suurim õnnetus!“ wastas ta ja langes hotates toolile, kätega näo kinni kattes. „Olen suurim patune inimkonnas ja pean hukkuima nüüd!“ . . .

Õfiteks mõtlesin, et kas ta oma meeleheitel mõne kuritõõ ei olnud korda saatnud, sest oli ta ju wiimafel ajal nii kummaline ja saladuslik olnud, et mul oli ta termise pärast tõsine mure . . . Ent siis selgus, et see oli waid arganud südametunnistus tema uskmatuse tõttu. Püüdsin siis teda troostida, nii kuus suutsin, ise alles algamme astudes, ja ruttafime palwes Kolgata risti alla, kus temagi oma hinge lunastamise leidis ja uutsfündi läbi elas. Nüüd mõis temagi südamest rõõmuga laulda ühtlasi minuga: „Jeesus, minu hinge päästja, sinu sülle ruttan ma.“

Siis jutustas ta oma ümberpöõrmist järgmiselt. „Kui ja mulle wõimaldasid astuda usklikekonda,“ algas ta, „siis tundsin seal end kui kotkaskullit kodulindude hulgas. Nii kummaline oli mul wiibida usklikekonnas, senti waid kokku puutudes mõne üksi-

kuga. Siiski tahtsin jääda kindlaks oma ettevõttele, alla surudes kõik piinlikkusetunded ja püüdsin teravjooneliselt juurelda tolle inimmasi siiseilma, wõttes oma juurdluspiiridesse igahit isiklikult, nagu see minu ametikohajelt omane . . .

Ei sündinud aga midagi iseäralikku. Ma ei wõinud näha ei head ega halba, mis mind oleks mu juurdlusel selgusele wiinud, otsustades üht wõi teist. Ei midagi kõlbmatut, ei midagi iseäralikku usutegu peale seltskondliku sõbralikkuse ja lahkuse. Ja ükski noist ei pööranud minule ka iseäralikku tähelepanu. Wiist uskusi nad, et ma olen isegi küllalt juba hea usklik . . .

Seal, kord siiski juhtus midagi, mis mu tähelepanu köitis ja sundis mu otsustuswõime tegutsema.

Olid jällegi alanud äratuskoozolekud. Just nagu oli olnud see aasta eest minu ümberpöörmisel. Kutsuti inimesi eestpalwele ja paljud leidsid omale awanewat õnnistuswärawaid. Mina aga seda ei wõinud, sest otisiti inimestelt nende eeskujulikku ujuelu, mitte lunastajat . . .

Ent siiski . . . Isa taewas armultsem, kes oli lasknud minugi nime märkida igawiku eluraamatusse, walwas mind ja juhatas mullegi tee hingekehoju, läbi awarate wõimaluswärawate, et sülelda kord oma kadunud ja jälleleitud poega . . .

Mingil arusaamatul põhjusel sattusid noor ja wana usklik sõnawahetusse; ja see juhtumine ähwardas juuremaks tülilis muutuda, sest asi oli iseenesest keeruline küllalt, et seda mõne kahe-kolme sõnaga oleks wõinud lahendada.

Kuid siiski oli wõimalus, üks tee olemas, et kogu seda asja ühe sületõmbega oleks wõidud parandada. Tõmmata kriips minewikule alla, andeks anda ja unustada, ja kõik oleks olnud korras . . .

Dotasiti põnewusega seda tegu wanema kui usklikuma poolt, kuid seda ei tulnud, ja piibli käsk näis jääwat täitmata; ent soowisiti siiski, et seda oleks täidetud, sest eneselegi teadmatuul põhjusil olin

hakanud kaitsema piiblitõdesid. Uskusi siis, et see tuleb siisemist instinktilikust jõust.

Too oli siis olnud esmakord, kui palwetasiti. Keda siis? — Ma isegi seda ei teadnud. Kas ootasiti abi ja lepitust sellelt nendele kahele tülilapsesele, keda ma isegi ei suutnud uskuda, et ta oli tulnud maailma patuseid lunastama, ja weel pealegi mind, kes olin ju patuta. — Kuid ma palwetasiti — ja nii, nagu ma enne oma elu kestel seda polnud teinud.

Ta wastas mulle, kuigi ma ei olnud uskunud Temasse; see wägew Päästja, Abimees, lõpetades tüli ja lepitades noid inimlapsi . . .

Ehk küll oli vähem süldi noorem selles tülitasjas, siiski toimis ta eeskujulikumalt kätes piibli tõdede järele. Läks ja palus lepitust — andeksandmist, kuigi sellele wastati süldistawa noomimisega. Siiski oli ta teinud, mis wõinud, täites selle suurima piibli käsu: „Armastage oma wihamehi, õnnistage neid, kes teid ära wannuwad . . .

Ja see sündmus mõjus minusse nii, et tundsin end halweimana ja patuseimana Jumala pühade filmade ees.

Nüüd, mu sõber, wõin öelda, et on olemas siiski tõsiusklikke, olgugi et on neid olemas armetult wähe.

Olen isegi rõõmus ja õnnelik selle üle,“ ütles lõpetades mu sõber, „et ma sinult ju usku ei saanud riisuda. Waid see usk, mida omasiti, on wõitnud ka minu . . .

„Halleluuja, au ja kiitus, halleluuja, aamen! Halleluuja, Isjand Jeesus, ju oma olen,“ laulis waimustuses sõbraga ühes.

„Kes on olnud õigem usklik,“ küsis mult mu sõber.

„Eks see, kes täitis neid suurimaid käsuõnu, mis on leida piiblis: „Armastage oma wihamehi“ (Matt. 5 : 44) ja „armasta oma ligimest kui iseennast“, wastasiti temale Joh. 13 : 34.

Kristus — täielik andeksandja.

Tema on see, kes köis ju ületõhtu andeks annab.
Mt. 103 : 3.

See juhtus 1901. aastal R. linnas. Ühel isjandal tema äraoleku ajal käisid korteris wargad ja tegid talle suurt kahju. Peagi tuli teade, et wargad on tabatud ja antakse kohtu kätte.

See isjand kurwastus wäga seda kuuldes. Ent talle tulid meelde Jeesuse sõnad: „Kui teie andeks annate inimesile maa peal nende eksitused, siis annab ka teie taewane Isja teile andeks“ (Matt. 6 : 14) ja ta ruttas sellekohase wõimukandjate juurde, et nende teatada oma andestussoowi wargatele ja palus neid wabastada karistusest. Sellele sai ta wastuseks: „Et teie andeksannate kurjategijaile, selle kirjutame üles, aga seaduse järele ei wõi meie neid wabastada karistusest. Seadus nõuab täitmist, ja nemad saawad teenitud karistuse. Pealegi on nad weel teisigi wargust toime pannud.“

Naske südamega kuulis isjand neid sõnu. Oma

jõuetust tundes, kuid siiski täis halastust talle tundmata kurjategijate wastu, palus ta luba neid küllastada wanglas, mida ka lubati. See oli mõni päew enne ülestõusmispuhi. Ta ostis pühade kingitusi ja toiduaineid ja läks esimesel pühäl wanglasse. Siin toodi tema juurde wangikambri kaks noormeest.

Wangide ülewaataja ütles: „Isjand, kelle juures teie margil käisite, tuli teid waatama.“ „Sõbrad,“ ütles isjand, „soowin teile õnnistatud Kristuse ülestõusmise puhi. Wõtke mult wastu wäike kingitus teile pühiks. Olen teile andeks annud ja uskuge, et palusin ka teie wabakslastmisi.“

Wangid olid wäga imestunud selle üle, kuid jarnane armastus murdis nende kõwad südamed. Pisarad woolasid nende filmist ja nad awaldasid isjandale oma südamlikku tänu. Raua ei lubatud teda wangidega rääkida. Ragisesid raudukfed ja wangid wiidi tagasi oma kambri.

Walu täitis isjanda südant. „Ma andestan,“

kurvalt mõtles ta, „aga nad peavad fiiski kandma karistust, sest nad on seaduse vastu eksinud ja ma võin andeks anda ainult ühe eksituse, aga teiste eksituste andestamiseks mul ei ole mingisugust õigust, sest nad ei ole minu vastu tehtud. Kõll on puudulik inimese andeksand.“

Rõik inimesed vajavad andeksandmist. Kui ka igalüks ei ole kuritegu korda saatnud, fiiski oleme süüdlased Selle ees, kes andis igavesed seadused, ja vajutas nad meie südametunnistusse, ja kirjutas nad piiblisise valitsetud meeste kaudu, kes tema Waimust olid juhitud. Meie, oleme süüdlased selle ees, kes ütleb: „Teie peate pühad olema, sest püha olen mina Jehoowa, teie Jumal (3. Moos. 19:2). Ta andis seaduse Moosese läbi ja see tunnistab: „Rõik on pattu teinud“ (Room. 3:23). On jolnud suuri jumalamehi, keda nimetatakse „pühadeks“,

Ehk loeb seda inimene, kes ei leia veel enefes pattu, — kuid fiiski on inimeses hea- ja kurjatundmine. Wõib-olla on sinul juba mõni idee, ehk mõtled midagi teha inimsoo kasuks, mõtled ise täiusele jõuda; eriti elawalt kerkib üles see waikseil tundidel, olles eemal ümbruskonna askeldustift. Neil minuteil täidab su südant ootamata kurbus ja tunned kahju millestki, mis puudub, mis nagu on kadunud. Sa nagu tahaksid nutta, ja wahel tõesti walad pisaraid. Sa ei teagi põhjust, kuid sa nutad hinges tumenenud täiuse, kaotatud puhtuse, oma hinge pärast, mis igawene Looja asetas muldsesje ihhu ja mis on kurwastatud ja väga alandatud su halwa elu tõttu. Sa nutad kuninganna pärast, kellelt on kistud puhtuse ja pühaduse kallid rõtwad, ja kellele on selga pandud kerjus-hilbud, mis on teotatud ja rüwetatud. Sa nutad enese pärast, oma feestpidise inimese pärast, kes oli

T. S. R. „C. E.“ Ühingu päikesepaiste toimkonna lillelaud 1926. a. lillepäeval.

kuid ka nemad on pattu teinud. Jsegi Mooses eksis Jumala ees, mispärast ei pääsnud töötatud maale (4. Moos. 20:11—12), Saawet, Jesaia (Psal. 51; Jef. 64:4) ja muud — kõik ise tunnistawad ennast patuseks Jumala ees.

Kuid nad elasid wana seaduse puudulikus walguses. Mis peame meie ütleva, kes elame Kristuse täieliku seaduse ajal? Kes on õige tema suurte käskude ees: „Armastage wihamehi, õnnistage neid, kes teid ära wannuwad“ (Matt. 5:44) ja „olge täielikud, nagu teie Jsa taewas täielik on“ (Matt. 5:48). Kas on weel midagi täielikumat? Oma täiuse walgusel leiab Jumal — igawene walgus ka ingleil wigu (Hjob 4:18). Mis näeb Ta siis meis, armjad sõbrad? Ehk näeb Ta meis enefearmastust, suurelft meelt, ahnust, kadedust, himusid ja teiste põlgamist? Kas wõite öelda, et teis seda ei ole? Usun, teie ütlete: „Jah, minus on neid ja weel mõnda muudki wigu!“ Kui teie waiksest järele mõtlete, siis tunnistate: „Jah, olen süüdlane Jumala ees, olen pattu teinud tema vastu!“

kutsutud walgusele, rõõmule ja pühadusele, kuid kes sinu enese rikutud. Sa nutad selle templi pärast, milles peab elama kuningas — Püha Waim; kuid seal walitseb patu rikutud inimlik mina! Sa nutad Jumala kuju ja iseloomu järele, mis on allarõhutud maailma tilhjast elust. Sa nutad teadmata oma pattude pärast.

Uga tea, patt on haawad lõõnud, mitte ükski sulle, waid kõigile. Ainult üks inimene jäi temast rikkumata ja puhtaks, hoolimata kõigist kiusatustift, kannatustift ja ristisurmast. Tema jäi pühaks, Tema hing oli täielik ja Temas elas Jsa Waim. Tema wõitits lihliku mina, Tema wõitits patu ja surma ja wõitits wõimuse kurjuselt. Ja Wõitjana kutsub Ta kõiki, kes tahawad wõita, öeldes: „Olge julged! Mina olen maailma ära wõitnud“ (Joh. 16:33). Tema kutsub sind uuele elule Temas, et see elawaks jaoks, mis on sinus surnud, ja uuesti leitaks, mis on kaotatud. Uga kõige enne kutsub ta wastu wõtma pattude andeksandmist. Tema, Kristuse, läbi kuulutatakse teile pattude andeksandmist (Ap. t. 13:38).

Kuid veel enam: Tema ise annab andeks. Temast loeme Matt. 9:2—8: „Kanti tema juurde halvatu woodis. Ja kui Jeesus nende usku nägi, ütles: „Sinu patud on sulle andeks antud. Aga et teie peate teadma, et Inimpojal on meelewaid maa peal patustid andeks anda,“ — ütles Tema halvatu wastu, „tõuse üles, wõta oma woodi ja mine oma kotta.“

Jeesus annab andeks ja parandab ka, ja Tema andeksandmine on sama täielik, kui terwekstegemine. Temaga ei wõi seda juhtuda, mis selle isandaga: et Tema tahaks andeks anda, ega oleks selleks õigust. Ei, Tema tahab alati ja wõib alati. Sellejuures annab Tema andeks mitte üks patt, waid kõik patud, ja mitte ühele inimesele, waid kõigile.

Temast tunnistasid kõik prohwetid, et igailks,

kes Temasse usub, peab pattude andeksandmise jaama. Ei ole mingit erandit, waid igailks, tähendab fina ja mina.

Tema annab andeks nii et käsk on jõuetu rahuldust nõudma ehk patuse surma. Käsu nõudmisele wõib usklik waid hõifata: „Surm! Kus on sinu astel? Põrguhaud, kus on sinu wõimus?“ (1. Kor. 15:55).

Tahad fina omandada pattude andeksandmise?

Hüüa Jumala poole, ja enne kui sa hüüad, wastab Ta (Jes. 65:24). Tema annab andeks igawesti ja annab tagasi, mis oled kaotanud, ja veel saja wõrra enam.

Ara wiida aega, sõber!

Wene keelest N. S.

„Ma häbenen surra.“

W. Haslami järele Joh. 5.

Ühel päewal kutsuti mind ruttu kellegi mehe juurde, kes olewat suremas. Warem olin näinud teda mõned korrad palwekoosolekul, wiimasel ajal olin aga kaotanud ta maatepiirist.

Kui olin astunud ta tuppa, tundsin ma ta kohe, ja mul oli kahju kohata teda niisugusena. Märkasin

pea, et ta hinge seisukord tegi talle rohkem muret kui ihu haigus. Tal oli wähe lootust terweksaamiseks, siiski kõneles ta wähe sellest; ta muretses palju enese waimlise hea käekäigu pärast. Ma küüsin talt, kas ta olewat armusaanud patune.

„Ujun, et see olen,“ ütles ta; „aga siiski olen ma wäga õnnetu.“

„Rääkige end hästi wälja, ehk wõin teid aidata,“ wastasin ma.

„Noh,“ kõneles ta, „ma tohin seda tõesti öelda, et olen armu saanud. Paljude aastate eest olen ärganud ja ümber pöörnud. Aga siin surma woodil märkan alles, et mu elu wõib nimetada waid kadunud eluks. Ma olen tarwitanud enese elu oma kaafuks ja lõbustuseks, ja nüüd — on ta möödas. Olen kaotanud kõik need aastad. Ma ei karda surma, sest ma usun oma õnnistegijasse ja Lunastajasse; aga ma häbenen surra.“

Mida wõisin ma siin öelda? Kui palju leidub neid, kes elawad niisuguses peenes omaelus! Jeesusest wõidetud õnnistuse wõtawad nad tänulikult wastu, rõõmustawad sellest, aga nad ei mõtle sugugi pühendada oma elu Isjandale, kes neid on olnud, ja Teda teenida. Nad ei karda surra; nad ehk ei häbene ka, nagu too surew mees. Aga nad häbe-

newad kord, kui Isjand ilmub. Ma tänasin Jumalat, et Ta oli awanud filmad armsal haigel. „Parem hilja kui iialgi,“ ütlesin ma. „Rõõmustun, et Jumal on ilmutanud seda teile, milles olite eksinud. Ta on surnud kõikide eest, et need, kes elawad, ei pea enam enestele elama, waid sellele, kes nende eest on surnud ja üles äratatud“

(2. Kor. 5:15).

„Jah, jah, just see on see, mida olen jätanud hooletusse, ja see teeb mu nii õnnetuks, et ma ei wõi seda enam heaks teha.“

„Kui Jumal on ilmutanud teile selle patu, siis mitte selleks et wiia teid meeletusele, waid selleks, et teile andeks anda.“

„Tänan südamest selle julgustawa sõna eest,“ ütles haige. „Kas wõib ta mulle andeksanda aastate pikkuse hooletuse?“

„Jah,“ wastasin ma, „ta wõib ja tahab seda teha. Ta waid haawab, et terweks teha; Ta waid surmab, et jälle elawaks teha. Ja Ta wõib veel rohkem teha; Ta wõib teid veel terweks teha, kui see on Ta tahtmine, ja veel tarwitada oma teenistuses Ta armu tunnistajana.“

„Oh, ma pole wäärt, et tohin paluda kõike seda,“ ütles haige.

„Õnnesti, teie olete seda, ja ma rõõmustun, et seda tunnete. Ma ei kahtle selles, et asi on juba korda pahem, kui teie ja mina seda teame. Teie ja mina pole muud teeninud kui walusat ristisurma, teotawat surma needmispuul. Aga Kristus on astunud meie asemele. Jumal on Ta meie eest patuohwriks teinud, et meie pidime jaama Jumala õiguseks Temas; õiguseks, mis maksab Jumala ees“ (2. Kor. 5:21).

Kevadmeeleolu.

Lydia Randlane.

Möödus tali külm ja vali,
Kevad ärkas.
Kannikesi esimesi
Silmu märkas.
Oo, kuis päike soojust, elu
Alla kallab . . .
Tänutunne lõppemata
Südant valdab.
Lumivaiba all mu elu
Surnud oli.
Kevadega elukevad
Hinge tuli.
Lillena nüüd õitsta tahaks,
Jeesus, sulle,
Et nii palju valgust, õnne
Andsid mulle.

Kärdlas 23. III. 28.

„Olen üsna wallatud kõigest sellest,“ ütles mu haige sõber. „Mida mõin ma võelda ehk teha?“

„Teha?“ kordas ma. „Kõige enne tunnistage Jumalale oma patt ja paluge Talt andeksandmist.

Paluge ka, et kui Ta tahab teid ära kutsuda, õnnistaks teie viimast tunnistust teiste kasuks.“

„Seda ma tahan teha,“ ütles ta südamliselt; ja kohe hakkas ta saatma enese kahekordset palvet Jumala poole.

„Aamen,“ ütlesin ma sügavast südamest.

Ja siis tundus mulle, nagu peaksin ma õige tõsiselt paluma, et Jsfand teeks terveks selle oma jüngerit, et ta ei saaks üksinda õnnistuse, vaid ka uue elu vää ja tõelikkuse tunnistajaks.

Armas haige nuttis palju; siis ütles ta tõsiselt ja pühalikult; „Ma usun, et Jumal on mulle andeks annud, ja ma usun, et Ta kingib mulle ka elu ja ja terveise.“

„Siis tahame Seda tänada,“ ütlesin ma. „Temale pole ükski asi võimatu.“

See oli rõõm tajuda, kuidas too armas mees hakkas paranema. Igapäev sai ta uue rammu ihu ja hinge poolest.

„Ma tahaksin end anda Jsfandale täieliku tänuohvrina,“ ütles ta tõsiselt. „Vaim, hing ja ihu peavad täiesti Temale kuuluma.“

„See on õige,“ ütlesin ma; „ja nüüd uskuge ka seda, et Jumal on vastu võtnud Temale toodud ohvri ja et teie olete nüüd tõesti Tema omandus.“

„Do, kui palju on mul veel õppida! Usun, et kaugeltki veel ei mõista, mis usk võib korda saata.“

See kallis mees oli sõnakuulelik ja õpivõimeline nagu laps. Ta lahkus haigetoast uue inimesena. Ta oli tuline jumalariigi töös, täis armastust inimeste vastu. Eriti püüdis ta ligi pääseda neile, kes tunnistasid end Kristuse poole, aga ei osanud elada Temale ja Tema teenistuseks. Ta nõudis, et nad tunnekid oma seisukoha ja kasutaksid oma kallist aega Jumala auks. Ta ütles harilikult: „Andke end Jumalale täieliku tänuohvrina ja elage täiesti Temale.“

Meie wajame

weel rohkem niisuguseid mehi. Jumal andku neid oma kogudusele!

I. Geoffroy — Haigemajas

* * *

Kewadel mu lille õitsma löi
aga pisut iluseda sai.

Warsti tuli wali põhjatuul
lillekene närtsis sumetuul.

Lillekene närtsis, hauda warises,
suwi kõigil meelet ununes . . .
Möödas ilu, elu . . . Minu lillete
iaal enam ei löö õitsele . . . —

Magab maa'gi walge hange all
aga kewad siiski lähedal . . .
Kewad tuleb, warsti tuleb ta,
minu lill lööb uuesti õitsema.

Ei siis iial enam närtsi ta,
ei siis kewad lähe mööda ta . . .
Igawesti ilutseb mu lill
igawese elu hommikul . . .

R. Sirik.

Joonatan.

F. B. Meyeri järele J. Sarow.

Ainult kaks noormees, aga nende südamed on täis usku Jumalasse ja palawat isamaa-armastust — nii mõivad nad juba midagi ette võtta.

Joonatan oli eht Jumala rüütel ja omas oma-dust, mida oleme harjunud nägema kristliku rüütlilikkuse ilseimate ehetena. Me võime nimetada teda julgesti Jisraeli Bayardiks, julgeks ja laitmatusks rüütliliks. Tal oli puhjas süda, kõneles tõtt, muretses rõhutuile õigust, pidas ustamust ja sõprust ja oli Jeesuse Kristuse sulane, ehk ta küll ei tunnud teda. Ta iseloom moodustab heleda tagaseina, millel ta isa kuhu veel tumedamana näib.

Jordani kaldalt viib ilus org üles Resk-Palestiina kiltmaale, moodustades tee Wahemere poole. Umbes kolm kilomeetrit enne mäekitsuse lõppu lähewad kaljud ligemale püstloodi ja seisawad nii üks-teise ligidal, et peaaegu kokku puutuwad; metskitsed mõivad elutseda seal, inimesele on nad peaaegu ligi-pääsematud; nende wahelst lähew läbi kitsas mäetee-rada. Põhjapoolset mäestikku, mis lõpeb kolme tipuga, kutsuti Bozeziiks, mis tähendab walgustatud, sest terve päewa walgustab teda idamaa päike enese kuumade kiirtega; lõunapoolset nimetati Senneks ehk pöösaks, ja paikneb alati warjus. Eelnimetatu harjul asetus Michmas, kus asendusid wilistlased, kuna wiimasel paiknes wäike külla Geeba, kuhu Saul oli koondanud oma sõjawäe jäänuse Jordani lausmaalt, et waenlast waadelda.

Ei wõi kindlaks teha, kui kaua sõjawäed sel kombel wastastikku seisid, niisama wähe mõib ka öelda millega asi oleks mõinud lõppeda, kui sinna wähele poleks seganud Joonatan, kellest tahame nüüd järgmist kõneleda.

I. Joonatan mõistis jumalikku plaani. Ta ei mõinud kauem sallida waikimist ja tegewusetust, ja talle lõikas südamesse Jisraeli häbi; ta usk Jumalasse oli kõikumatu, ja ta aeti Jumala Waimust wägiteole, millel oli tagajärjeks auline mõit. Et Jehoowa Jumal olewat maha jätnud oma rahwa, ja enam teada ei tahtwat wanast lepingust, see näib olewat wälja heidetud Joonatani waatest. Kas Jehoowa peaks midagi töötama ja seda mitte pidama? Eks olnud Jisrael Ta ärawalitud rahwas ja kas mõis olla wilistlaste parwe sissetung Jumala tahtmise ja nõu järele? Ei Ta ootas ainult, et usukäsi mõtaks kinni Wägewaima abist ja pääst tuleks.

Neid asju ei mõistnud Saul; juur minewik ei kõnelnud talle midagi. Häda ja wiletus, mida ta nägi igapäew ja igal tunnil, olid murdunud ta julguse ja tal polnud jõudu üles tõusta ja haarata jumalikuft abiandwast töotuseft. Otsus, mida ta oli kuulnud Saamuelilt, seisis kiwina hauaukse ees ja takistas talle wäljapääsu õõst ja meelehetest. Jumalalaps, nõrkumad sul ihu ja hing nāhes hiiglapatte, mis tormawad inimsöö heale käekäigule, need nüüdis-aegsed wilistlased, kellede hulgas ikka suurenewad? Nimetame mõned neist: alkoholism, hasart-mäng, ebakomblus, pöörane lõbuhimu. Jah süda mõib lõppeda kellelgi, eriti kui moodsad maailma-apostlid,

seida kõik pillawad kujutada hädaohutuks ja lubatawaks. Etis on wäga tähtis ärawaadata ja suunda filmad jumalikkule nõule, nagu see on tõestunud lunastustõõs ristil. Jeesuse Kristuse meri ei wõi olla asjata ära walatud. Meie Jumala wägi ja tugewus on kohustatud teostama tätelikku lunastust, mida rist tõotab. Selleks on ilmuud Jumala Poeg, et Ta häwitaks kuraditeod, Tema ei nõrke ega jookse eest, kuni Ta saab seadnud kohtu maa peale (Jes. 42 : 4) ja kuni Ta nõu on täide läinud.

Õnn neile, kes mõiwad jõuda elawale arusaamisele sellest igawesest tõest ja lituda kõiges omas nõtruses Jumala mõidukäiguga, kui Ta lähew wälja seadma kohtu ja õigust maa peale, mis on lunastatud Ta were läbi.

II. Joonatan andus tööriistana. Jumal töötab alati inimeste läbi; Ta lasew meid mõtta osa omaft tööft, nii et jumalik arm woolab inimliku kanali läbi; ta otsib hingi, kes ei taha alati saada, waid ka annawad edasi ja niifugused walitakse, et ilmutada Jumala wäge maailmale. Oh ära ole sõnakuulmatu, kui tunned jumalikku ajamist.

Joonatan kuulus õnnelikkude hingede hulka, kes on wastuwõtlikud Jumala häälele, nagu film walgusele, ja ühel päewal sündis, et Sauli poeg Joonatan ütles potfile, kes kandis ta sõjariistu: „Tule ja lähme sinna üles wilistlaste linnawäe juurde, mis seal teinepool on.“ Wilistlaste pärast „ei annud ta oma isale seda teada“, ja arwatamasti lipstasid nad minema warasel hommikutunnil, kui kõik alles magasid. Noore würsti süda hõõgas pühast waimustuseft ja tas oli tõusnud aimbus jumalikuft nõust. Kuule, mis ta ütleb oma saatjale: „Ehk wahest Jehoowa mõtab meie eest midagi teha; sest pole ühtegi, mis Jehoowat mõib keelata aitamast suure läbi ehk pisku läbi.“

Näed, see julge mees ei usu enesesse, waid Jumalasse; ta hing ootab Jumalat, Temasse heidab lootus oma ankru, Ta armust ootab ta suuri asju, ja ta tahab ainult olla tööriistaks, millega suur Meister midagi mõib korda jaata. Rohkem Jumal ei taha meilt; ei taha tarwitada meie jõudu, waid meie nõtrust, mis Taft kõwasti haarab kinni äärmises mõimetuses. Ta ei taha sugugi omada suuri sõjawägesid, waid ainult mõned wäljawalitud tööriistad, kes ootawad Taft suuri asju ja ka julgewad mõtta ette suuri asju.

See on suur eksitus uskuda, et Wägewaim seijas alati suure masfi kõrwal; kogu ajalugu tõendab, et kõik liikumised mis on annud maailmale uue suuna, on sündinud Jumala etteastumise läbi üksikuis inimesis, inimesis, kes polnud sugugi filmapaistmod eriliste suurepäraste waimuannete poolest, waid kes andusid ainult täiesti jumalikkule juhtimisele. Ruumi puuduks, kui tahakstme mainida neid kange-last; tuletagem meelde Wilberforce't, Livingstone't, Luther'it, August Hermann Francke't ja Georg Müller'it.

Noormehed, kes loete neid rüü, ma kauplen

teid taevase peatiku teenistusse; tulge, anduge Talle täiesti. Ah, leidub nii palju, mida Ta tahab saada korda, kõrvaldada nii palju ülekohtu, tarvitada nii palju sifemise rahu waenlast ja rahurikkujaid, aga selleks peavad olema Tal wahendid ja tööriistad, pühitsetud inimesed, puhtad ja kastnad, ustamad ja tõsised, kes on mabad lihawalitfufest ja anduvad täiesti Talle tarwituseks. See on siin ükskõik, kas olete suursugune Joonatan ehk alamast seisufest, nagu ta relwade kandja — Jumal saadab abi teie läbi. Sauli waim ei wõinud tõusta sarnastele kõrgustikele, niisugune usk oli wõõras talle, seepärast ei wõinud rääkida talle Jumal otsekohe, waid ainult preestri wahetalituse läbi (f. 19 ja 36). Ta rääkis ja talitas otse nõnda, nagu oleneks wõit üksi jõupingutusift, mida tegid ta ise ja ta pooldajad, ja käsu läbi, mis keelas lihtja ja loomuliku karastuse, nagu metsmest on, takistas ta jumaliku wahelastumise täelikku tegewust. Kes wõib uskuda, et Jumal teeb olenewaks oma abi sellest, kas süllakse mett wõi mitte! Saul tõendab oma kogu ülespidamise läbi ja eriti weel selle rumala keelu läbi, et ta pole mõistnud oma poja talituse jõuwedru; nimelt julgust, et Jumal tarwitab inimlikke tööriistu, jumaliku kohtuotsuse täidewiimiseks rõõwliiskade üle.

III. Joonatan arwestas Jumalaga, seepärast ei jäänud ta häbisese. Usk on wõimus, mille läbi kutsume endale appt terve rea seadusi ja jõude, mis asub wäljaspool hariliku inimese mõistust. Neil on nende oreil ainult kaks klawiituuri, meil aga kolm; nad kaftawad ainult maist ja mõistuspäraft, meie aga mõime weel tarwitada waimulikku, igawest. Nõnda mõime me saawutada palju kõrgemaid tegewusi, et tarwitame jõude, mis on palju wägewamad kui harilikud, nagu elektrijõud on ülewam, kui hõbuse- ja ifegi auru jõud. Siin peitub ka Joonatani tagajärje saladus.

Kuna mõlemad noormehed roniwad üles järjufst kaljuseinast, lepiwad nad kokku ühe märgiga, mis pidi neile tõenduma et nad wiibisid tõesti jumaliku tahtmise rõõpail. Kui inimsüda julgeb astuda estimest korda usuteele, siis himustab ta kindlat märki, et ei olj sattunud eksiteele, ehk meelitatud mererõwlite tule läbi kaljude otsa. Joonatani soom täitub armulikult, waenlase wahtide pilked terwitamad teda ja ta kaaslast. See oleks ka naeruwääriline uskuda, et need oleksid kartnud heebrealast, kuigi nad wõisid ronida kaljudel, nagu kaljukitsed! „Waata“, räägimad wilistlased „heebrealased tulewad wälja aukudeft, kuhu nad olid pugunud,“ ja linnawäe mehed hüüdisid Joonatani ja ta sõjariistade kandja wastu ja ütlesid: „Tulge üles meie juurde, küll me tahame seda asja teile õpetada.“

See irwitaw wäljakutse oli märgiks, mis andis kindluse mõlemale wahwale noormehele, et Jumal

oli annud waenlase neile. Usus omandab hing jumaliku palme kuulmise: „Mis meie palume, seda saame Talt“; aga siis ainult, kui täidame tähtja, jageli tähelepanemata jäetud tingimuse: „Rõik, mis teie ilal palwes palute, uskuge, et teie seda saate, siis saab see teile (Mark. 11 : 24).

Kes Jumalaga arwestab, et wõi häbisese jääda. Kui mõlemad noored penjamiitlased olid jõudnud mäe otsa, tarwitasid nad nii osawasti oma lingusid, et maha langes kaks kümmend meest ja hirm Jumalalt waldas kõiki wilistlasti.

Nad ei teadnud ju sugugi, et nad ainult kahekeft olid; tõelikult näisid nad olema ühe suure wäe eeljoosjad; waenlased kaotasid pea, igauks arwas olewat teise oma wastase. „Ahe mõök oli teise wastu, kärin oli wäga suur.“ Jisraellased, kes olid wilistlaste lepinglased, üks waikselt nende iket kandfid, mäletasid korraga oma rahwust ja pöördusid eneste rõhujate wastu, ja kui mehed, kes olid pugunud Ewraimi mägedesse, said teada waenlase põgenemiseft, asusid nad suurepäraseft tagaajamisele.

Oma luuramiskohast Riibeas, nägi Saul segaft mätsu, waenlaste masside edasi-tagasti lainetamist ja lõplikku põgenemist, siis kargas ta enese sõdijatega nende peale ja waenlane põgenes ülepeakaela alla orgu Beth-Awenist mööda, Ulem- ja Ullam-Hooronist mööda kuni Ujalooni rajadeni. Iga linn, milleft mööduisid põgenejad, asus tagaajamisele, ikka wähe- maks jäi wilistlaste arm, nende veri kastis maad, mida nad olid nii koledasti rõhunud. See oli Jumala wastus Joonatani usule.

Kuninga meeletul wandel, millega keelati sõjawäele midagi süüa, olid kohutawad tagajärjed. Estiteks olid inimesed täiesti wäsinud, teiseks kippusid nad saagi kallale ja sõid liha werrega; ja järgnes weel pahem lugu: kui Saul õhtul tahtis Jumala nõu teada saada, ei saanud ta mingit wastust. Aga ta ei otfinud sealt wiga, kust teda oleks wõinud leida, nimelt oma südamest, waid nagu meie kõik teeme heameelega — teiste inimeste juureft. Wiimaks liisu läbi tabatuina seisid tema ja Joonatan süüdlasina rahwa ees, ja oma pimedas wihas tahtis Saul oma poega ohwerdada. Aga rahwas ei kannatanud seda. Ta hüüdis: „Kas Joonatan peaks surema, kes on saatnud selle suure abi Jisraelile? See oleks teotuseks; nii tõesti kui Jehooma elab, ei pea tema peast juuksekarwagi maha weerema, sest ta on Jumalaga seltsinatsel päewal selle teinud.“

Jah, põhjust, miks Jumal waikis, oli otfida nende mõlema mehe juures, aga Saul kandis süüld. Ta ei olnud ükft elu suurt wõimalust tarwitamata jätnud, waid ta hakkas nüüd juba end mätsima umbusu, kadefufe ja tujude uttu, mis tumestasid ta pätkese, et küll alles päew oli.

**Palume tungivalt õiendada omad arved lehe talitusega.
Pikaline võlg on surmav võlg!**

A. Pitkjaan
Praegune ühingu esimees!

Pühapäevakool 1911. aastal, millest võrsunud ühing

Noormeestetoimkond 1921. aastal

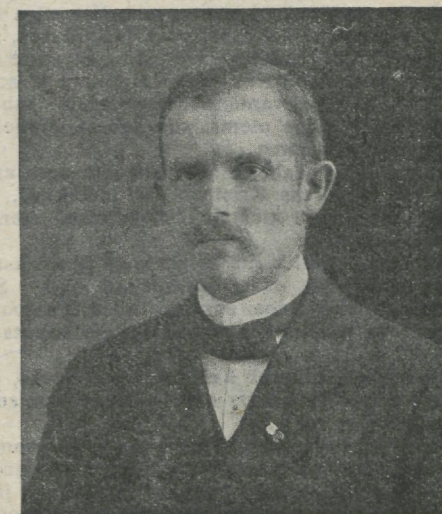
O. Lusman
Laulukoori juht

Noorea Ühingu ruume puhast mas aastapäeva puhuks 1927

Pühapäevakooli lapsed välismisjonile omi andeid ohverdama, mida „neegripoiss“ lahke kummardusega vastu võtab

Heinrich Medelman †
Ühingu alustaja ja esimene esimees

Päikespaiste toimkond

Mängukoori liikmed

Juunioride poiste grupp

Kas võib praegusaegne harit noor uskuda Kristuse jumalikkusse?

P. Nikolai järele täiendatult G. Viinamägi.

Järeldusi.

Suurem arv Kristuse jumalikkuse salgajaid ja ka pool-dajaid on otsustusvõimetud. Nad jätaavad harilikult kahe silma vahele need järeldused, mis tekivad nende seisuko-ha võtmisest. Nähtavasti paljud pole kunagi iseseisvalt kaalunud läbi neid järeldusi, muidu oleksid nad nähes tulemusi oma mitmekesisest arvustusest väga imestand.

Ei taliteta loogiliselt küsimuse lahenduses, hoiduvad sellest eemale, kas meelega või mitte, et mitte näha eba-meeldivaid resultate. Kas poleks õiglasem ja ausam, kui arvestaksime „väljaarvamiste“ summaga? Juhusel, kui summa peaks ebaõige olema, siis sellest järgneks, et on vigu teht liitmise juures.

Oletame kõigepealt, et mingisuguste uute argumenti-dega on teht kindlaks Kristuse ebadumalikkus, et Ta on harilik inimene nagu meiega. Sel juhusel oleme sunnit tunnistama järgmist:

1) Et kogu kristlik ilm kõigis mais 19 aastasada pidas Jumalaks ning peab edasi üht surnud juuti. Selles on siis ristiusk ilmaajaloos suurim müstifikatsioon. Kuis võisid alustada miljonid inimesed sellele kohutavale eksit-
tusele?

2) Selle tõttu muutub Kristus salapäraseks, sest kogu Ta sisemine individuaalsus oleks täidet üksteisele vastu-rääkivate omadusiga.

3) Siis oleme ka sunnit tühistama kogu evangeeliumi, uue testamendi. Kas ei võiks siis heita välja ainult kohti, mis sisaldavad Kristuse jumalikkust, ning jätta kõik muud...? Kõigepealt tuleks heita välja Apost. tegude raamat, sest seal räägitakse vahetpidamatult Kristuse ülestõusmisest. Niisama tuleks heita välja peaaegu kõigi apostlite kirjad, sest et neis räägitakse igalpool Kristusest kui Jumalast ja ülestõusnud Päästijast. Sama hästi käib väljaheitmise ka kõigi nelja evangeeliumite kohta, sest kui on selgiter Kristuse valelikkus, kuulutades ennast Jumalaks, siis ei või ka usaldada Tema muid õpetusi, ning oleme sunnit kogu evangeeliumi ära lükkama, kui ühe inimeste eksiteele viiva raamatu.

4) Meie hingeline seisukord muutub siit peale kur-vaks. Teades oma patte, ei leia võimalusi lunastada neid: meid orjastavad kired; seadsime kokku moraali, mille järgi ei suuda elada ise, ja sattudes hingeliselt kõikuvasse olukorda ei suuda olla abiks muile hingelisis raskusis; tulevik on täis teadmatusi.

5) Millega seletada evangeeliumi head mõju üksikule inimesele ja rahvale? Kuidas võis petis juut kolme aasta jutlusega, mis ühtlasi õnnetult lõppes, jõuda nii suurte resultaateni? Seal, kus evangeeliumi südamega vastu võeti, seal muutusid uhked iseloomud — aland-likeks, kaabakad — headeks inimesiks ja hukkaläänud tundsid ennast uuestisündinuid uue jõu kaasabil. Kas suudab vale teha inimesi häiks ja õnnelikeks? Kuis peab siis mõjuma tõde? Kas võib see headuse vool, mis voolab evangeeliumist kogu ilmale, hoovata kurjusallikast?

6) Küsimuseks jääb, kuis võisid saada usklikeks, näit: kuulsad mehed, nagu Newton, Pascal, Pasteur, Lord Kelvin, Pirogov, Dostojevsky, Kl. Solovjev, G. Müller, ja palju muid? Nii siis olid nad kõik eksiteel. Eksiteel olid ka kõik misjonärid, kes aastate kaupa ennastsalgavalt kuulutasid ristiusku kaugelt meil paganaausulisile, tihti pannes kaalule oma elu. Eksiteel on samuti Üleilmlik Üliõpilaste kristlik Ühing, kelle nurgakiviks on usk Kris-tusse kui jumalusse.

Peatume nüüd aga fakti — Kristuse jumalikkuse — juures, mis eelpool toodud argumentidega kindlaks teht, ja et Ta oli tõesti see, kelleks Ta pidas ennast. Mida

meie siis saame? Püüame unustada kõigepealt kõik see, mida kunagi varemalt oleme kuulnud või lugenud Kris-tusest, ja jääme selle inimese seisukorda, kes esimest korda tutvuneb evangeeliumi sisuga. Loeb (Joh. 3:16) sõnumeid, kuidas elas, õpetas, kannatas, suri meie pärast ja tõusis üles surnuist... Mitte, et Ta elas kord, vaid nüüdki elab ja kutsub meid oma juurde... Meie olek-sime liigutat sarnasest ohvrimeelsusest ja armastusest. Meis ärkaks tung kõik saada teada Kristusest, õppida tundma Teda ja Ta hinge ja asuksime siis huviga raamatu lugemisele mis kirjutab Kristusest. Tuleksime otsusele, et sündis suurima tähtsusega suurim sündmus, mille järeldused peaksid olema lõpmata suured, et sarnane ohver ei või minna kaduma; et kindlasti avane-sid nüüd uued lepituse võimalused Jumalaga; ja tõelik ristiusk peab olema midagi suurt, ei pea sarnanema kitsarinnalisele ristiusule, mida meie oleme harjund nägema. Jõuaksime veendumusele, et ainult välispidine Kristuse tunnistamine ja igasuguste kiriklike talituste tund-mine on liig vähe selleks, et tunda Issandit ja pühakirja sügavust, kuid sarnane pääsmisviis ei rahulda Teda ega meid. Ta ohver on nii suur, et Ta millelegi meid kohustab.

Meie saaksime aru, et Ta peaks saama meie Seadu-seks ja Issandaks, ja et meie vahekord Jumalaga, inime-siga, iseendaga ja patuga on olenev Kristusest. Mitte ainult, et peaks, vaid Ta on meie ristiusu sümbol, ning elava Jumala Poeg. „Keda ütlevad inimesed minu, inimese Poja olevat?“ Nii küsis Issand jügreilt. Nad vastasid: „Mõned ütlevad, et Sa oled ristija Johannes, aga muud: Eelias, Jeremia ehk üks prohvetest.“ Aga Tema ütles nende vastu: „Aga keda teie ütlete minu olevat? Siis vastas Siimon Peetrus: „Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg...“ Milline vägev usutunnistus! See usutunnistus peaks iga kiriku ja koguduse hüüdsõnaks saama ning kõlama võidurikkalt inimeste kakelusis ning arvamisis. Kristus elava Jumala Poeg — see oli see mag-n et ja külgetõmbejõud kõigil tuntuid jumalamehil, see oli keskpunkt mille ümber kogusid tõetsijad, ja elust väisind hinged.

Kallis sõber, tänagi on veel see ütetus maksev, meie kalli Lunastaja kohta.

Peaks Kristus täna meilt küsima, et keda ütlevad inimesed Teda olevat, siis oleksid vastused sama kirjud nagu vanalajalgi. Ühele on ta ainult prohvet, teisele Naatsareti tark ehk armuõpetuse kuulutaja, nagu seda ristija Johannes oli.

Oh, kuis auliselt kerkivad meie silmade ette vanad usuisad oma lapseliku usuga, milles aga peitus määratu jõud.

Milline äratundmine: Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg! Kas sa seda usud? Oo, ära vaata kõrgelt esiisade aulisile usutunnistusele, nagu oleksid nad jäljetult kadund, vaid tule ja ava oma südameuksed igavesele tõele, mille alla koguvad kõik tõetsijad. Muud kutset pole mul sulle anda, kui aga „Kristus — elava Jumala Poeg.“ Muud häiret pole mul, kui aga — Kristuse Nimi, Kristuse Sõna. Ainus lipukiri, mida hoia kõrgel ning kõvasti oma kätes. Selle all leiad sa rahu, õnne, ning igavese elu, ja ära lase ennast kõigutada ajatujudest, ning ära lange ilma püünesis, vaid tule palves Jumala ette, et Ta annaks sinule ikka enam ja enam selgitust oma ainusündinud Pojast...

Püha Vaim on meie elunärv ehk allik; ja Jumala sõna usu alusmüür. Mitte aga liha ja veri, vaid Isa taevas.

Hinge kodumaa.

Keset askeldava linna tänaval asuvas suures majas istus üleolevas meeleolus oma sõprade keskel rikkalikult kaetud laua taga oma parima sõbranna pool.

Pidutuju, ta sõbranna venna sünnipäeva puhul, oli kõrgema tipuni jõudnud.

Kõrvalolevast avatud saali uksest kostsid ülimeelelikud tantsuhelid laualolijaid tantsule meelitades. Peagi hõljusid paarid libedal parketil.

Kõik olid rõõmsas vallatavas tujus; ka temagi kuulus kõige üleemeelikumate vallatusist osavõtjate hulka, kuigi ta surematu hing kogu aeg tas kaebava viiulikeelena nuttis

— Kuid naerda ja ikka naerda, elu on ju suur maskeraad. Ja milleks näidata siis oma tõsis nägu, mida keegi ei tunne — ei mõista . . . kõik olgu varjatud naervas maskis, — nii mõtles ta alati, olgugi et süda sees arusaamatuse värinaist ähvardas rebeneda!

Iseäranis täna, kuigi polnud selleks mingit iseäralikku põhjust, tundis ta end väga rahutuna ning midagi enneolematut uut ihkas ta jälle, et unustada enda sisemist tunnet.

Ta astus muile tähelepanematult söögitoast ja sammus kirjutustoa ukse eest, kus parajasti ta vend asetus ühes teiste omasugustega kaardimängule, ruttu mööda oma sõbranna tuppa.

Viimase toas valitses tol hetkel täielik üksilduse mahajäetud olek, sest see oli ühes muudega saalis tantsimas.

Akna ees seisvale leentoolile laskudes avas ta selle mõlemad pooled, et varakevadise karskest õhust enda kuuma pead jahutada.

Lugematuid tähti säras talle õõ taevases laotusest vastu. Ta vaatas ja vaatas . . .

Arusaamatust rammestusest vallatuna juurdles ta ikka üht ja sama asja: mis oli tas, mis sundis teda sel ajal, kui kõik muud näisid olevat nii rahuldatusena, ainult oma tõsiste tunnete maskimi-

sele? Mis asi see tegi talle endalegi arusaamatut piina? Mis pidi see olema!?! . . .

Talle tundus, kui polekski enam nii kaugel neist tähtedest, mis kui rõõmsad tulukesed õõ pimeduses nii saladuslikult vilkuskid.

Kaugemal eemal löi vana raekoja kell südaööd ning ta tundis selgesti, kuis viimane kellalööök oleks nii iseäralikult siinsamas läheduses helisenud. —

Mida pidi tee tähendama?

„Armas noor neiu“ kuulis ta äkki oma kõrval mahedat häält ja pead sinna poole pöörates nägi ta üht ülirõõmsa näoilmega olevust, kes väljasirutatud käega talle midagi näitas. Võlutuna juhtis ta oma silmad selle valge käe suunas, mis nende samade virvendavate tähtede peale oli juhitud.

Kuid mis? . . . Ei, need polnudki enam tähekesed, vaid liikuvad olevused! Üllatatusena kuulas ta imelikku häälekõla: „Vaata, näed sa neid tähti?“

„Jah,“ suutis ta poolsosinal vastata.

„Vaata terasemalt, mida näed sa?“

Ja tõesti, need polnud enam sarnased tähekesed, nagu ta neid oli endale kujutelnud. Ei, need olid liikuvad olevused, kelledest ta praegu näis piiratud, kelledele kõigile leekivaist tähtedest sõna „hing“ oli kirjutatud . . .

. . . Äkki avanesid igaviku väravad ja ta nägi seal inglitaolisi olevusi väljatulevat, ja temaga varem rääkis olevus vajutas igasse nende südamesse selle leekiva hinge, mille järele need alla maa peale laskusid. Silmi ühe allamineva poole pöörates nägi ta, kuis see seal hariliku inimlapse kujuks muutus, kuid ülalt talle kaasaantud hing muutumatuks, endiseks jäi. Peagi kadus muude omasuguste inimeste hulka ära. — —

Ja ennäe imet, kõigil neil inimesil seal maa peal nägi ta nüüd neid tähti — hingi sees leegitsemas; mõnedel hiilgasid nad suure loitva valgus-

sega, mõnedel aga olid nad päris tuhmid ja paljudel päris kustunud

„Ma ei mõista, mis see kõik tähendab?“ küsis ta kohmetunult.

„Vaata, armsake, näitasin siin sulle hetk seda, mida sa nii väga vast juurdlesid. Nimelt, kui inimlaps oma Looja poolt ilmale sünnib, siis antakse talle alla ilma surematu taevalik olevus-hing, kelle eluase aga siia jääb. Ja igale hingele on jäetud siia üles tagasi kodumaale pääsmiseks lahti oma uks, mis inimlapsed ilmas taevataheks nimetavad ja kuhu poole see hing, inimlapse kaduvas kehas asudes alatasa püüab ja igatseb. Ning ühel päeval, mõnel varem, teisel hiljem tagasi oma kodumaale jõuabki . . .

Sel hetkel langes parajasti üks helkiv hingekodumaa uks kinni, millest veel neist igaviku õuedest paiste valgussära — valguse joana üle taeva-laotuse helkis, siis pimenes kõik . . . ja oma kõrvalseisvale küsivalt otsa vaadates ehmus ta, viimase, üleni valust ja kurbusest, moondunud näoilme.

— Ah! hüüdis see ahastades, — üks inimlaps on lasknud oma kõva südame tõttu oma hinge surra, hävitades võimaluse sellega oma hingele, kui surm ta ilmast kord kutsub, ta kodumaale sissepääsu. Sest inimhinge armuiks suletakse ka siis jäädavalt, kui ta on nii kangekaelne. Kui kurb!! Sellega on pimedusväed siis ühe hinge oma vangi saanud.

Ka temalgi hakkas millegi pärast hale.

Nüüd nägi ta oma hinge kodumaa ust veel lahti olevat — helkivat ning rõõmuga pööras ta pilgu enda sisemusse — ja imet ta nägi ka endas hinge. Kuid, oh õnnetust, peagi suremas tuhmina — nüüd, jah nüüd alles mõistis ta omi, seni arusaamatuid rahutusi.

Ta nägi, kuis ta hing käsi temapoolse ringutades palus — päästa ta neist pimedusvägedest, mis halvavalt temale mõjuvad. Ta palus kaeblikult kurtes, teda päästa sest tühjast hukkuvast elust, mis talle peatselt surmahoobi võib lüüa ja seega ka hinge kodumaa ukse sulgeda. Kas siis tõesti pole tal kahju oma hingest! Kas tõesti ei saa ta enam iialgi, tema ükskõiksuse ja hoolimatuse tõttu, oma kodumaale tagasi?! Kas tõesti laseb ta oma surematu hinge, keelates tugevaks kasvada sel usutiibu langeda pimeduse valda!? — — —

Nüüd ta mõistis, et need arusaamatud meeleolud just ta hinge ahastavad, meeleheitlikud appihüüde kajastused ongi.

Ta mõistis ka nüüd, et seda surematut hinge ei suuda ükski maapealne asi rahuldada, et ta hing alatasa oma kodumaa järgi igatsedes ainult Jumalasõnas endale täieliku rahu ja kosutust leiab — sellest Sõnast, kus seisab, et ainult see suudab hinge surmast hoida (Laul 30:4; 121:7). Et hing ainult Jumalat ootab (Laul 130:5, 6) ja et ka tema hing võib särada ainult siis omas täies hiilguses igavesti õnnelikuna, kui ta on päästnud teda Õnnistegija abil neist pimedusvägede kavalast võrkudest ja rebinud katki kõik hukatusni-

did, mis tahavad hinge salakavalalt kõita (Laul 124:7).

Nägi ka, kuis paljud inimesed püüdsid lammata oma hinge igatsusi ses kaduvas ilmakäras, keerlevais pidude ja löbustuste möllus ja kirgedes, sundides oma hinge vägivaldselt enda maise mõistuse ja kaduva elu alla painutama. Ja kuis mitmeis nende jumalik olevus — hing selle elu tõttu tapeti, surmati. Ja nägi, kuis nende hinge eluasegi kodumaalt, nende külma, ükskõikse olekuga enda hinge vastu, pimedusvägede poolt pimedusriiki kisti, — kus mitmete hingeksed — tähed jäädavalt sulgudes kustusid . . . Oh seda hirmsat ülekohut, mis need inimesed tegid oma hingele!!!

Ent ta nägi ka neid, kellede hing oli kui suur leegitsev tungal; neid kes pidasid oma hingeksuste rahuldusi elus tähtsaimaks; neid, kes lasksid paisuda oma hingetiibu usu ja jumalasõnaga ikka enam tugevamaks ning selle tõttu näisid üliõnnelikkena kõigis rahuldatud. Nende inimeste rõõm polnud järele tehtud rõõm nagu neil, kes oma hinge igatsusi püüdsid surmata, ei, vaid see oli südamlük, see oli nende sisemise hinge õnne kajastus . . .

Nüüd oma hingele vaadates, keda ta senini ainult maiste, kaduvate asjadega sundis rahulduma — tarkas tas soov ka oma hinge hakata jumalikuks asjadega kosutama.

Kuid akki tuli tal meelde ta ümbruskond, sõbrad — ah! Seal polnud ju ühtegi, kes teda oleks mõistnud. Siis pidi ta ju kõigist, mis talle endale nii meeldis, loobuma . . . Jah, raske, võimatu! — ohkas ta.

Selle peale aga kuulis ta juures seisvat olevust ütlevat:

„— Kas pead tähtsamaks siis kaduvat elu ja enda asju, mis su surmatunnil kõik sust maha jäävad ja mis ei suuda anda ühtegi jõudu su hingetiibadele lennuks tagasi oma kodumaale? Kas tõesti tahad oma hinge kodumaa uksi sulguda lasta?! . . . Pööra kohe täna, praegu oma mõtted ümber! Ära tee oma südant kõvaks, sest sa ei tea, millal Issand sult sinu hinge nõuab?! . . . Kui tahab Ta seda sinult täna öösel, siis peab su hing su hoolimatusest igavesti hukkuma! Kas tõesti oled sa sellega rahul, et end ise meelega hukatusse saadad?! . . .

Hääl vaikis . . . Aknast sisse puhuvast tuulest, mis ju õige külmaks, tormiliseks oli muutunud, võpatudes hüppas ta üles, kuhu oli istudes uinunud.

Tornikell lõi üks . . . Tähed helkisid endiselt . . . Üks tund oli ta vaid maganud, ent kui palju oli ta näinud ja kuulnud!

„Imelik, imelik,“ ümises ta endamisi, pean tõesti järele mõtlema seda probleemi, ent samal hetkel tormasid tuppa ta sõbranna ühes muudega, kes olid ta puudumisest igavust tunnud.

„Mis sa üksinda siin istud, rumalake, — lähme lõbutsema!“ Vastutahtmist oli ta neile alistunud . . .

Hinge igatsused ei vaibunud. Enam kui iialgi enne polnud ta enesega rahul selles elus.

Ta mõtles ikka unenäole; kuid mis pidi ta ke- set pimedust eksija tegema! Oli ju ta kodu ja ümbruskond kõik sarnased, kes petta lasevad oma hingeigatsusi tä- helepanemata jättes endid selle elu kaduvaist asjust . . .

Ent Jumal, kes on kinkinud oma suurest armust oma Poja Jeesuse Kristuse vere õiguse läbi kõigile inimestele õndsuse (Room. 5:18) — see Jumal nägi ka tema hingevõit- lusi

Ja Jumala juhituduna sattus ta kord endalegi arusaamatult tänaval kätteantud kutsel tähendatud aadressi järgi äratuskoosolekule palvelasse, kus nii kenade kõnedega ja südam- likkude koorilauludega Jumala juurde kutsuti, kus paluti kõike, et kõik oma hinged laseksid päästa . . .

Üllatatuna kuulas ta nagu oleks jutlustaja otse tema sisemusse näi- nud, nagu oleks ainult temaga kõ- nelnud.

Koosoleku lõpul, kui rahvas hak- kas lahkuma, jäi ta veidi enda ette peatuma. Äkki oli keegi noor usk- likkude hulgast tema juures peatu- nud ja tema poole pööranud küsimu- sega: „Kuidas on teie hinge sei- sukord?“

Pahane olles, et kohe ei lahku- nud ja häbi tundes tahtis ta kange- kaelselt vaikida, ent teise nii sü- damlik hääl mõjus tasse ja ta ütles kohtlaselt, et tahab ka oma hinge päästa, kuid et oma senisest eluvii- sist ja sõbradest ei suuda veel loo- buda; kuid tuleval aastal samal ajal tuleb ta siia ja siis tahab ta ka ju- malalapseks saada ja oma hinge päästa

„Aga kas olete kindel, et Jumal teile veel nii kaua armu aega annab? Mis siis, kui Tema kutsub teid varem siit ilmast aru andma oma elust? Ja mis siis, kui veel olete pääst- mata hingega? Mis siis, kui see täna teile viimaseks armukutsumi- seks jääb?!“

Viisakuse pärast vastas ta veel üht kui teist ning oma ajapuudu- sega vabandades lahkus ruttu sealt . . .

Õösel ei saanud ta rahutusest silmagi kinni, ikka kahtles ja kaalus ta ning alles hommiku eel suutis ta unuda mõtte juures, et räägib järgmisel päeval sellest oma sõpradele.

Päeval, kui sõbrad ta poole tulid, jutustaski

ta neile oma varem nähtud unenäost ja ka eilsest vaimulikust koosolekul käimisest.

Naerulaginal pilkasid teised teda — kuis võib ta nii lapsik olla, et unenägu tõena võtta ja veel

Tall. „S. R.“ Seltsi „C. E.“ U.-Noorte Ühingu 1926. aastal. Mitmed liikmed puuduvad pildil.

nende ajast mahajäänud inimeste kõnesid kuu- lata?!

Sõprade mõjule alla andes ja oma kergemeel- seist lõbustusist mitte loobuda raatsides sumbutas

ta oma hingeigatsusi selle kurva nii hädaohtliku troostiga: „Küll edaspidi jõuan veel tõsisemalt selle üle järelemõelda, praegu aga ei taha veel, pole seks kohane!“

Paar päeva oli ainult veel uue aastani ja igal-pool askeldasid inimesed selle vastuvõtule.

Ühes toredas majas aga polnud seda elevust märgata. Seal, maitsekalt sisseseatud saalis, keset elavaist lillist täispuistatud aset lamas valges puusärgis selle perekonna ainuke tütar, ainuke õde — surnuna.

Surmavikat, kes ei tee vahet noore ega vana, vaese ega rikka vahel, oli ka siin, oma kõrgemalt Isandalt käsku saades selle inimelu kesk õitsvust maha niitnud.

Nüüd lamas ta siin ümbritsetud omaste ja armsamate viimseist hoolitsemisist oma ehitud viimsel asemel . . .

Ja leinavalu oli suur!

Kord jutustas ta järgmist: Mõni aeg tagasi, ühel kõnelemistunnil, pisteti mulle pisiku kiri, mille sisu olen sunnitud teile avaldama.

See kõlab: „Olen kõik kuulnud, mida sel koosolekul on kõneldud patust. Ma tean, et olen patune naisterahvas, sest Jumal on seda õigust, aga ma pole iialgi tunnustanud oma pattude suurust, o. hale. Hõust ega sisemist ahastust. Mu süda on külm kui jää ja kõva kui marmor, isegi see, mis sündis Keetsemanis ja Kolgatal, ei jõua teda liigutada. — Siiski olen ma, nagu olen, Jeesuse juurde tulnud ja olen Talle üle annud waimu, hinge ja ihu; aga ka selle üleandmise järel ei tunne ma oma wiletsust sügavamini kui enne. Tohin ma siiski julge olla, et Jeesus on mu vastu wõtnud? Tohin ma omandada pattude andeksandmise, kui ma ei tunne mingit kahetsust oma südamest? Tohin ma lootma, Kristust omandada? Tohin ma oma pilgud tõsta Tema poole ja Temale elada?“

Ma wastasin talle hinge Jumala palge ees kätt südamele pannes: „Jah! — Abraham ei pannud tähele oma elatanud ihu, waid pidas kinni Jumala sõnast, ja sai nõnda wägewaks usus. Ara waata oma närbumud südamet, tundmatuse, marmorkõwaduse peale! Ara otfi enese juurest ei head ega kurja; juhi enese waade Jumalale ja su pilk hingaku sellel, kes sind on lunastanud oma werega. Anna Jumalale au seega, et sa ei kahtle Ta sõna üle. Tead, et Jumal teeb, mida Ta on töötanud, ja austa Teda seeläbi, et surmasti toetud Ta uskawale eluwoowale sõnale.“ —

Nagu ta ümberpöörmine oli lihtne tahte- ja puht usutegeu, samajugune oli ka ta teine läbimurd armuse. See oli nagu ta ise ütles wõitlus elu ja surma peale, rippumine Issanda küljes, kuigi ta hinge ümbritsefid õõ- ja surmawarjud. Ta wõttis nõuks, mingi kuudast tahe Jumalalt vastu wõtta seda, mida Ta armastuse täiuses on töötanud kõigile omakseile.

Juba selle päewa eelõhtul, mille hommikul ta usawaade kinnitati, oli tal olnud tähtis kohtamine konwerentfi kõneleja Rev. Sawdah'ga ta eluorteris. Si-

Ka surnu näoilimest võis selgesti kibedat valujoont märgata, mis oli tekkinud surmaeelsest agoniast, kus surematu hing lahkudes sest maisest kehast ja rutates oma hinge kodumaale ei leidnud avatud ust sest oli ta ju elus ise oma kange südame ja ükskõikse hoolimatu olekuga selle jäädavalt kinni lasknud minna, ahastades surmavarjuorus viskles kuni pimedusväed ta endaga alla tõmbasid . . .

Jah, valus on nutta, valus on leinata — hiljaksjäänud kahetsus valusam veel!!! — Seda kurba tõtt pidi ka tema oma surmavoodil waluga tunnitstama

Ent aknast välja vaadates särasid veel palju, palju tähti õhtases taewas kui oma helgiga, alla askeldavaile inimlastele meelde tuletada tahtes nende hingeigatsusist ja hinge kodumaast . . .

Ja ühest palvelast kostis jutlustaja selge hääl: „Täna, kui teie Tema kutset kuulete, ärge tehke oma südant kõvaks!!! . . .

Otto Stockmayer.

Jeesuse Kristuse tunnistaja ja järelläija.

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

gawasti kummardades oli Stockmayer talle wärisewal häälel öelnud:

„Ma olen kaugelt Schweitstift siia tulnud, et siin omandada õnnistuse, mis mul puudub, aga mida Ju-

mal on töötanud anda. Reis on mulle suure summa raha maksnud; ja ma ei wõi seda mõeldagi, et koju lähen ilma igatsatud õnnistufeta. Wõin ma teiega pistet kõnelda, ja kas tahate paluda muga seltsis?“

Kogenud hingehooldaja küsis wäikelt Jumalalt nõu, ja nähes, et Stockmayerit ahwardas hädaoht, et hakkab lootma liig palju tema peale, wastas talle: „Täna käsit meie konwerentfi kaart wara woodisse minna, ja ma mõtlen nii teha, nagu kaardil seisab. Minge koju ja andke oma terve süda Jeesusele, ja asi on korras. Me tahame paluda teie eest ja teie saate mainitud õnnistuse.“

Järgnewal wõl wotas Stockmayer kaks tundi Jumalalt õnnistuse elamust. Jumal ei annud talle see kordki weel mida otfis ja wotas.

Keftnädalal pärast lõunat, kell 6 oli jutlustajate koosolek. Seal, wana jumalamehe Boardmani palwe ajal, awanes talle äkitselt filmapiir, teda waldas Jumalalt antud tundmine, nagu ta ise hiljem ütles, jumalik arusaamine sellest, mis tähendab lihtsalt usaldada. Ta langes põlwili ja wõis ainult tänada, sest nüüd teadis ta korraga, et tal küllalt on, et wõib lahkuda Dffordist täieliku usaldusega Jumala vastu.

Hiljem kõneles ta sageli, et ta iialgi ei wõi öelda, mida see talle tol tunnil maksnud, teiste ees waljusti tunnistada: „Ma usaldan oma Õnnistegijat!“

Kuulu järele wäljendas ta oma tunnistuse järgmiste sõnadega, mida ta rääkis sügawas alanduses ja wigases inglise keeles: „Mina olen iseenest waeu patune; kui Õnnistegija ei wõi mind mu enesest päästa, siis ei olegi Ta Õnnistegija. Aga Ta päästab mu: Ma tean, et ma kõlblikuks saan Waimu läbi, et wõin enese lahutada maailmast ja lihast kui kunagi enne. Ma olen leidnud wabastuse. Jumal on mulle ligi. Tunnen enese puurist pääsnud linnu sarnase olemat.

See on midagi uut, sest ma ei waata enam iseenesesse, waid oma Dnnistegijale."

Sellele tunnistusele järgnes eriti auline Jeesuse nime austamine, mis täitis fogu ruumi. Kui Stockmayer kantslift alla tuli, tõusis Dr. Boardmann üles, läks ta juurde ja wõttis ta kaenlasse. Pastor Theodor Monod aga kordas veel ütelnud: "Kui Ta ei wõi mind mu enesest päästa, siis ei olegi Ta Dnnistegija." Need on julged sõnad, mida meie wend praegu on õelnud; aga nad on siiski tõde. Mis aitab see, kui oleme päästetud igast waenlastest, ja wõitmatust

jääb meie "mina" see wägewaim, kõigist kawalaim waenlane, kes meie rohkem wiletsust walmistab? Kristuse elu, surma ja ülestõusmise otstarwe on meid päästa enesefalduise, omatahtmise, eneseaustamise elust ja meid panna ellu, milles Tema on aine, reegel ja aulikkus. Tema suudab seda teha; Ta on walmis seda tegema; Ta on annud iseenest, et seda teha; Ta teeb seda paljude juures; tahad ja ta oma juures seda teha lasta. Lastem see koosolek kaduda meie filmade eest, lastem endi "mina" kaduda meie filmade eest ja waadake "üksinda Jeesust."

18.

Hispaania wennad.

D. Alcol'i järele D. W.

Nii ta siis oli; ammuoodatub ja sa- geli karbetud juurdlus! Karlos heitis põl- wili ja palus rahu ja jõudu; siis jälgis ta oma juhile läbi pikkade, süngete käitube awatud ukseini.

Sügawa kummarusega astus ametnik sisse, tuli jälle tagasi ja käskis Karlosil üksi ruumi astuda.

Siin seisis ta nüüd suures toredas sammasjaalis inkwiisitoritõhtu ees. Ta kummaras wiisakalt, siis peatus ta pill suurel krutsiõhul ruumi tagaseinas. Pika laua ümber istusid seitse inkwiisitorit, ühel neist oli pea taetud. See oli Munebraaga, kelle elu eest Karlos tol hirmjal ööl nii palawalt oli wõidelnud. Tema paremal käel sirge, tõsine mees, dominikaanikloostri ülem.

Notari käsul andis noor aadlimees wande, et ta wäljas waikib ja siin tõ- trunult räägib, siis juhutati talle pink inkwiisitori pahemal käel, ja algas juurdlus küsimusega, kas ta teab oma wangistamise põhjust.

Küsimise allatuseks, wastolus püha walit- suse senisele kogemusele, wastas Don Kar- los küsimusele kindla ja'ga.

"Nii tunnistate, et olete usust tagane- nud, oma hinge rikkunud ja kõiki häid kristlasi sõna ja teoga haawanud? Rääkige kartuseta, kahetsejale on püha walitus lõp- mata armuline."

"Sest ajast kui tunnen tõde, ei ole ma jeda kunagi teadlikult salanud."

"Te wõite kaitset paluda", ütles do- minikaani prior, "samuti süüdistusakti ära- kirja, ja et alla kahetunnise aasta, ka kuraatori abi."

"Oletades, et salgate teile süüspannud kuritegu," rääkis Munebraaga, — "kas teete seda?"

"Loodame, et teete!" Prior waatas Karlosile tõsijelt ja paljuütlemalt filmi. "Te tõendate oma süütust?"

Nüüd tõusis Karlos pingilt ja astus mõne samm u ettepoole. Ei ta rääkinud wägewaiga, kes hoidis ta waest elu oma kätes, ta rääkis waid ühega, priooriga, kelle sõnust ta kõrw kuulis nõrka headusõla. "Tean, et tunnistamise waid pifendan oma saatule muutmata käiku. Mis kasu mul sest? Tõendused, millised on teil, ei kaotaks jõu, tunnistajad, telledetoetute, ei pääle mu ligi. Tilk, tilga järele pressite mult tõde wälja, ega lasjaks oma ohwrit wabaks. Seepärast kuulge: luterlasena, tõsiustlikuna

seisan teie ees, mu lootus on Jumala ha- lastus ja igawene elu, ei toetu ma inim- armule!"

Tormina mühises julge tunnistus läbi ruumi; walutas pettumuses pööris prior kõrwale, Munebraaga juubelas. Ta tah- tis juurduse lõpetamiseks märku anda, kuid prior püüdis veel osawas kõnes ketierit hoiatada, maalides talle ta toleda saatule tagajärgi: siin surm tuleriidal, seal piinad igaweseks tules, mis ei kustu. Wastand neile — kiriku ja püha walituse arm igale tõsisele kahetsejale.

Waikides, mahaldõud pilgul oli Kar- los kuulnud. Nüüd ta waatas tõsijelt krutsiõhule, siis wabalt priori näkku. "Dna Jssandata ma ei salga", ütles ta rahulikult ja selgelt, "te teate mind hufata, kuid teie üle seisab wägewaim Jumal!"

"Küllalt," pahasdas Munebraaga, ha- ras kella, mis katus ametniku, ja käskis Karlosil lahtuda. "Dns see painduw roog?" küsis ta siis priorilt, "julge kui Losaada, kartmata kui b' Arellaano wõi Juliaano, see wäike saatan!"

"Ma loodan weel," wastas prior, "hea- dus ja waljus õigel määral wõitwad weel sihile wiia." —

Järgnesid teised ülekuulamisjed, taheti teateid wangistatuist. Asjata, Jssand sei- sis ta kõrwale. Ei awaldanud need tum- mad, kahwatu huuled wähematti, ta ah- wardused ei mõjunud. Küll kartis süda piinatambrist, mitte enese nõrga ihu pärast, waid muude pärast, kelle nimesid wõis ehk hüüda mõistusea olemus.

Tuhat piina kannatas Karlos selliste mõtete juures. Mõnikord lamas ta kui palawikus kongi kiviõrandal ja tarjus surmahirmus: "Dh Jssand, lasse wähe- makt see karikas mult mõõbuda!"

Do, mitte Dnnistegijat salata, — mitte armastatud wenda ära anda; nii nõder on liha, nii arg — süda; — ole mu juu- res, hoia mind!

Seal — õhtuhämaruses — jälle ragin luhuangus; nähes alkaiidi märises Don Karlos. Tund oli tulnud, jeda ta teadis. — Mis ta Jumala poole hüüdnud, — ei kuulnud seda inimkõrw, siis ei mõelnud ta enam midagi, ei teadnud muud kui: "Ma olen Sinu; ole Sa mu tugi!" —

Kui jaabus hommik, oli kõik mõõda. Ent oli see eila? Kas polnud see ju aas- takümned tagasi sündinud? Ta ei tead- nud, ei mäletanud midagi. Kõik oli kui kustutatud. Oli meeles waid süng ruum,

tõrwitutega walgustatud, siis esimene, te- raw, metsil walu; mis lõikas ta elu ka- heks: üks — lühite, õnnestaw oja, teine — arwamata pikk.

Nüüd lamas ta seal kui surmu. Tume- punased palawitulepid olid noorusilu ta kahwatanud näolt peletanud; suured sin- sed filmad läikisid ebaloomuliktult.

Maria Gonzalez kumardas ta üle, püüdes teda paremini asetada ja ulatas ta kuuwanud huultele külma allitawett.

Karlosi huuled sofiastajid tänu; siis, kui Maria Gonzalez hakkas ta juurest minema, ütles ta weel: "Kui kohtate mu wenda, ema, ärge õelge talle sest midagi — ial! — Ta põgenegu — põgenegu! See oli kole, — ent hirmsaim — tulek meelemär- kusele..." Järgnes waitus, mil Karlos elas weel kord mõttes läbi mõõbunud pii- nad, siis lendas wõiduilme üle ta waewa- tud näo: "Ma olen wõitnud! — Ei, Kris- tus minus, — ta aitas mind läbi!"

Jah, ta oli wõitnud. Ei ainuusti kõr- kuse ega äraande-sõna tulnud ta suust; ta oli kui kõrgustikul, eemal inimeste asel- dusest, wihast ja wihkamisest. Jäi talle waid üks nägu täis lõpmatut armastust ja kannatust, see waatas ta peale ta üksibus- tumel täis halastust, ta siis kui inkwiisitorid, waimulitid ja õpetlased püüdis teda keerdküsimusega eksitada.

Kaugelt tõksid nende hääled ta kõrwu; nende toledast wõimust tundis ta end kõr- gemal, suur kirjelbamata igatus Guani jä- rele oli waid maine tas. Kartmata tun- nistas ta Jssandata, piibliga, mis talle nii tuntud, wastas ta kusajale, ja ta wõitis.

Nad seisid wäljas pimeuses, mis wõ- sid nad talle teha? Sageli külastas teda dominikaaniprior, fanaatik, kes wähemalt jeda ise tõsijelt uskus, mis ta ifka jälle suure osawusega aralangenule ette kandis. Ka arsiline abi oli talle kätte saadaw. Küll wõisid arstid haawu parandada, wenita- tud liikmeid paigale panna, — kustuwat elu ei wõinud nad uuenbada. Ja wäljas oli kewad täis walguft ja lõhna ja läiget, ah, kewadet ei näe ta ial enam! — Kuld- apelsine, lõhnawaid apelsinidõisi, milliseid tõi talle wangiläema tütrekene, kallistas ta wäsimud käsi, — see oli wiimane terwitus talle walguksillakast elult! — —

Ühel pärastlõunal külastas teda frant- siskaanimunk: fray Sebastian. Püha wal- litus lootis endise õpetaja heale mõjule, ja, tõesti, ta wõeti rõõmuga wastu. Ent pime, süng wangikong rõõwis mungal ta terve meesawulule, ta wõis waid kahetseba oma lemmikõpilase õnnetust. Ei leidnud ta ainuusti manitsusõna. —

(Järgneb.)

MÕNDASUGUST

Kahtlusest usule. Üks kahtleja ütles kord, et soovib järele proovida, kas on alust piibli jumalikul inspiratsioonis (s. o., et piibel on Pühast Vaimust sisse antud). Järelepärimisele, mis raamatut peaks ta uurima, et jõuda kindlusele, soovitati talle lugeda piiblit. Arvates, et ta on valesti aru saanud, küsis ta uuesti, mis peaks ta lugema, et jõuda selgusele piibli tõelikkusest. Talle anti sama nõu ja selletati, et piibli vastased harva on uurinud raamatut ja seepärast süüdis-tavad seda valesti.

Selle nõuande järel talitades, usku kahtleja, kuulus õigusteadlane, enne kui oli jõudnud 2. Moos. 20. peatükist kaugemale, et piibli töed on ustavad.

Sa, kes piiblit põhjalikult ei tunne ja hakkad seal juures ta tõdedes kahtlema ja kahtlustama, peaksid häbenema. Iga õiglane kahtleja õppides tundma püha kirja, vabaneb kahtlusist.

Maavärisemised on viimastel aegadel kohutavalt tihenened. Nii hävitas 22–25 aprillil maavärisemine Korintuse linna Kreekas. Enam kui 3000 majast pole jäänud ükski terveks. Ilusast linnast on järel ainult rusuhunnik. Võib omale ette kujutada seda hirmu ja hullumeelset õuduse tunnet mis valdas inimesi, kuna see katastroof pealegi öösel sündis. Kohusetruu telegraafikontori ülem sai telegraferida Ateena ainult: „Jumal olgu meile armuline, suur õnnetus...“ kui kontori hoone kokku varises ja mattis oma alla kontori ülema ja noore naise 7 päevase lapsega.

Samuti on Türgimaal viimastel päevadel maavärisemine hävitus töid teinud.

Kas ei ole selles meie Issanda ja Aukuninga sammude lähinemist kuulda, kuna Ta öelnud: „Suured maavärisemised peavad ka olema...“ Luuk. 21:11. Ja mis peavad siis tegema inimesed, kes on Jumala armu põlanud, kui kord kogu maa asemelt vaarub. Siis hüüavad paljud mägede vastu: „Katke meid selle viha eest kes aujärje peal istub!“

Eestikeelseid raamatuid arvatakse 22.700 peale, nendest on iseseisvuse aastail 6721 ilmunud. Ajalehti ja ajakirju kuni iseseisvuseni 1496 ja iseseisvuse ajal 1249 aastakäiku.

Neil päevil suri kõige vanem katoliku preester J. Heideger 99 aasta vanuses, õpetaja ametit on ta pidanud 76 aastat.

Tokio observatooriumi kokkuvõtte järele on Jaapanis 1927. aastal 6027 maavärisemist olnud, seega 317 võrra rohkem, kui 1926. aastal. Elanikkudel on tunda olnud 2069 maavärisemist.

Ur'is Aabrahami kodukohas tehakse praegu väljakaevamisi, leitud on kaks hauda, arvatavasti kuninga ja kuninganna omad, mille päritolu 4000 a. e. Kr. ulatab. Haudadest leiti kroone, üks seisid koos kuldpalettest, kalliskividest ja kuldrosetidest. Siis hulk sörmuseid, kaelavõru, loomakujulised amuletid. Ühe haua jalgotis leiti 11 naise laipa, siis veel meeste laipu, kaks nelja rattaga puust vankrit ja palju muid esemeid.

Ur asub vanal Kaldeamaal, tänapäev Põhja-Mesopotaamias. Uri varemed leiti alles 1810. aastal sir Henry Rawlinsoni poolt.

Taskurätt meile nii igapäevane asi, nägi alles XV sajandi keskpaigas ilma valgust, tol korral küll veel ilusjana ja ovaali kujuga. XVI sajandil ilmub ta ka juba neljanurgelise kujuga.

Kijaik-ti-io kaljupagoode Burmas. Kijaik-ti-io pagoodet loetakse huvitavaks Burmas, just oma erilise asendi poolest. Kaheteistkümmes jala kõrgune pagood on ehitatud suurele kaljutükile, mis oma korda asub kaljul ja merepinnast 3,650 jalga kõrgemal. Kalju rahn on liikuv, tuultepuhangul kõigub.

Iga aasta külastavad seda pagoodi tuhanded usurändajad.

Paganad tulevad ristiusumaille misjonitööd tegema. Tseiloni saare buddistid on kokku pannud 5200 naelsterlingit buddaustu templi ehitamiseks

Londonis. Kolm vaimulikku sõidavad kohe kohale, kui tempel valmis saab. Tempel ehitatakse 300 inimese tarvis.

On käes kevade, mil murupind lillevaibaga kattub.

Ilus on see aeg, veel ilusamad lilled. Ka kauge põhi tunneb neid ja nimelt tervelt 762 liiki, milledest 712 on tuntud ka soojemates maavöödes. Nii on siis polaarliili vaid 50 sorti. Euroopas arvatakse neid 4200 sorti olevat, millest hästi lõhnavaid ainult 420, s. o. üks kümnendik osa lillesortide üldarvust. Värv järel jagunevad lillesordid järgmiselt:

1194 on valged, seal hulgas 187 lõhnavat, 951 kollased, seal hulgas 77 hea lõhnaga, 823 punased, nende seas 84 lõhnavat sorti, 594 sinised, nende hulgas 31 lõhnavat. 330 lillesorti on mitmekesise värviga, ja 28 nende seas on vähetunduva, hea lõhnaga. 308 lillesorti ei lõhna sugugi, või on nende lõhn ebameeldiv.

Palestiinast teatatakse: Jeruusalemmas üks juudi kristlane jutlustaja, ap. Pauluse kombel kogub sadandete viisi inimesi platsidele kuulama ja kuulutab neile Kristust. Kuulutab ka jaamades ja vagunites. On ka teine kuulutaja Samuel Anisha. Hiljuti sai ta juutide poolt surnuks pekstud kuulutamise pärast. Ta oli 8 tundi meelemerkuset ja lamas haigemajas, kuid nüüd kuulutab seda enam Kristusest.

Haifas ja Jaffas on mingisugune protestantlik kogodus, kelle liikmed elavad päris ilma viisil, suitsetavad ja joovad jooobnuks. Kui nad võtavad inimesi liikmeteks kogudusse, siis lõigatakse neile paremale käele ja rinnale sõnad, pärast sarnast operatsiooni lamavad need inimesed kuni 3 kuud haigemajas. Seal juures räägivad nad, et kes sarnast jumaliku pitsert ei oma, ei või jumalariiki pääseda. Kurb nähtus. Viimase aja valeõpetus.

Volmari „riigipöörde“ peategelane Olinsh on baptisti kogudusse Riias astunud. Hiljuti oli tema ja ta pruudi ristimine Fetleri palvelas. Tema ristimise pildid töid ka Eesti päevalehed.

Esialgsed teated ajalehis, mille järele ka meie teate oma ajakirjas tõime, et Therese Neumani verdjooksvad haavad kadunud on, ei vasta tõele. Visioonid jätkuvad, mis kooskõlas seisvat katoliku kiriku aasta pühadega.

Bombayst teatatakse imelikust välglöögist — Lõuna-Indias, kus välk parajasti jumalateenistuse ajal kirikusse lõi surmates viis ja haavates raskesti 30 inimest.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: V. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinna, Iisraeli t. nr. 12—6.

3010

KODUMAA TEATEID

Noarootsi ühing pühitses 13. mail aastapäeva. On jõutud jälle aasta edasi võideldes läbi mitmete raskuste. Sa mal päeval oli ka Wilmsi-Maardu ühingu 7-es aastapäev. Meie kuningas Jeesus vaimustagu ja viigu ise neid ühingu ja üksikuid liikmeid edasi võiduteed!

C. E.-lastest lõpetas Hilda Brenner maikuus ülikooli arstiteaduskonna, arsti astmega. Soovime öele sell puhul südamest õnnistatud tööd ja edu.

Kümnendat aastapäeva pühitses Tal. S. Risti C. E. noorte Ühing 6. mail s. a. Mainit ühing on teine vanuse poolest praegu olemasolevatest ja suurim liikmete arvu järele. Palju õnnistusi on Issand neil kümnelt aastal kinkinud ja ühing on võinud eraldi algpäivil mõjurikkalt ja õnnistustega tegutseda. Paljud evangelisatsioon väljasõidud mida noored suvedl korraldanud pea igasse Eestimaa nurka pole jäänud mõjuta, iseäranis laulukoori ilusate lauludega rõõmustades rahvast kuna mainitud laulukoor on paremaid Eesti — usklikkondades. Samuti on sellest väljavõrsunud mitmed tegevamad jõud kirjanuduse alal. Võiks veel arvesse võtta ka seda suurt ohvrimeelt ja kaasabi allants liikumises, konverentside pidamises jne. Kuigi ühingu sisemises elus viimastel aastatel on olnud kriisiseid on tööd tehtud ja loodetavasti saavad needki kriitilised ajad tõukejõuks paremale arenemisele.

Aastapäeva pühitseti omas ruumides. Kogu päevale oli vajutatud tõsine ja siiski erakordselt pidulik pitsat.

Kokku olid kutsutud kõiki liikmeid kes olnud ühingu nende aastate kestel, neid on nimelt arvult 342. Kõigile tundus, mis ka väljendus ettekannetes, et see ühing on olnud neile „koduks“ ehk võinud teisa juhatada Jeesusele. Sellepärast ka mälestused kallid.

Enne lõunat oli lahtine koosolek teemikõnedega, kus kõnelesid: K. Marley — „Noored ja jumalariik“ ja P. Sink — „Taaniel uskliku noore eeskujuna“. Pärast lõunat oli sissepääs kutsetega. Tervitussõna koosoleku hakul ütles praegune üh. juhataja v. A. Pitkjaan, kuna W. Rakles teemil: „Seisakul teel igavese kodumaa poole“ lasi pilku heita ühingu arenemisele ja tegevusele. Kogu selle pärastlõunase piduliku koosoleku ülendavam punkt oli uute liikmete vastuvõtt ja mälestiste andmine auliikmeile, mida toimetasi vennad Rakles ja Pitkjaan. Ka tervitusi suusõnalis, kirjalikke kui telegrafi teel oli paljudest kohtadest.

Lõpuks oli ühine teelaud ja sõbralik koosviibimine hilja õhtuni. Issand ise kasvatu ja andku suuremat armu eelolevaks kümneks aastaks kui Ta varem ei ilmu!

„Kümme aastat rännakut sihi poole“ on albumi nimetus, mida Tall. S. R. C. E. ühing oma 10 aastapäeva puhul välja andis. Trükitud, kolmevärvilise ilusa kaanega, mida joonistanud kunstnik F. Kask ja paljude piltidega kriidi paberil, tuse kogu poolest ja hea sisu valikuga, kus on ajalooline ühingu tegevuse vaatlus ta üldjoontes ja üksikutes töö harudes — on see album

vist küll parim Eesti vaimulikus kirjanuses kauniduse ja toimetuse poolest. Seda võib huviga lugeda, sest see pole kuiv ega igav. Pole ime siis, et esimene trükitud osa juba aastapäeval tilgatumaks otsa lõppes — igaüks tahis ju saada. Kes veel pole tellinud võivad seda tellida B. Wolmerilt Willardi 7—3 Tallinna. Hind 2 krooni.

Kas on vastkohti piiblis? Kas on neid siis tõesti olemas? küsib usklik, sest see paistab talle olevat võimatuna. Muidugi on! — ütlevad aga meile piibli arvustajad ja toovad neid meile ette siit ja sealt peatükkidest.

Kuidas on siis öieti lugu? Vastust sellele ja lahendust annab raamat mainit pealkirjaga rootslase Frithjof Hellmanni kirjutatud ja C. E. liidu kirjastusel eestistatuna ilmunud. Hind 15 senti. Tellige seda liidul levitamiseks. Suuremal arvul à 12 senti. Tellimisadress: C. E.-liit postk. 284. Tallinna.

Puhkpillide koori asutamis mõte on juba mõnda aega liikunud mõne südamets. Ja hädatarvilik oleks tõesti, et meie liidul oleks üks puhkpillide koor, millega saaks esineda suvel välisilma koosolekuil. Juhataja selleks leidub. Nimelt on vend Kranhold kes varem mitmed aastad Kulli sinfoonia orkestris mänginud valmis seda juhatama. Kui leidub neid, kellel huvi selleks ja pasun või mingi muu puhkpill olemas siis sellest teatada v. Kranholdile Ülem jõe tänav nr. 14. Kui ilus oleks kui meie juba Rajariikide konverentsile Helsingisse võiksime pasunakooriga sõita!

VÄLISMAA TEATEID

Moody piiblikooli juures Chicagos ehitatakse suurejulist raadio saatejaama, peaaesjalikult evangeeliumi kuulutamise otstarbeks.

Usuvastast propogandat raadio kaudu oli mõne aja eest kuulda Venemaal; suuremat tähelepanu pöörati Ev. Kristlastele ja baptistidele. — Sellest võib järeldada, et nad on Venemaal kandvam usuline liikumine. Anna Issand, et Sinu töö edeneks vastutööst hoolimata.

Esimene teosoofide „tempel“ avati Soomes Iyväskyläs 300 inimese tarvis. Seal on midagi altaritaolist. Aken del on ristid. „Teenistus“ seisab kõnedes, muusikas, ilmlikes laules, näitlejate deklamatsioonides jne.

Keegi usklik vend küsinud kord ühelt teosoofia tegelaselt, mis neil on ühist ristiga; teosoof avameelselt vastanud, ei saa inimestelt korruga kõike ära võtta. Vernost'ist.

Maailma vanem pastor olevat metodisti õpetaja Edvin Stuart Best Ühis-

riikides. Hiljuti olla täitunud tema 103. eluaasta.

„Aikain Vartija“ Saksamaal filmiti dr. M. Lutheri elu. See film, mis paar päeva etendusel oli, on suurt tormi sünnitanud. Eriti vihased on katoliiklased, kes suurte protestidega esinevad. Evangeelilised ringkonnad on ka pöörnud teravalt katoliiklaste poole, põhjustega.

Seegi asjaolu näitab, kui suur on katoliku kiriku viha evangeeliumi kiriku vastu.

Film läheb filmi-ülemkatse asutusele uueks läbivaatamiseks, kes seisab nüüd raske põhimõtteliku otsuse ees.

J. B. Kargel üks tähtsamatest Vene evangeeliumi kristlaste jutlustajatest, hoolimata omast kõrge vanadusest, mis ulatab 80 aastatesse, on üksi vanematest töötajatest järel jäänud, kuid on veel terve ja töötab.

Joomine on Venemaal hirmsal viisil kasvanud. Komsomoli klubid on muutunud päris kõlvatuse ja tooruse pe-

sadeks. Kuid samal ajal kasvab märksa kristlaste ja juutide noorsoo seas usuline liikumine — sünnib hulk uusi usulisi gruppisid „vusovtside“ (kõrgemate õppeasutuste üliõpilased) seas. Küllast pärit üliõpilased tegelevad politikaga, kuna linna omade keskel võidab usuline huvi.

Baptistide Piiblikursus Moskvas, avati 1. dets. möödunud aastal baptis mi 60. aasta juubeli puhul Venemaal (1867—1927).

Venemaal on „Rul'i“ teatel üle miljoni baptisti, molokaane 2 milj., evangeeliumi kristlasi 1 milj., 2200 kogudusega. Viimased on välja jaganud 25 tuh. piiblit, välismaalt on saadetud 50 tuh. piiblit ja kavatakse trükkida veel 25 tuh. Adventiste on umbes 11 tuh.

Makpela koopasse on ka mitte hameedlastel lubatud minna, seni oli see keelatud. Makpela koobas peab see paik olema, kuhu on maetud Aabraham, Iisak, Jakob, Joosep.

Kuulutusi.

Toimetuse poolt.

Tõsist rahulolematust on „Noorte Elu“ küll ära teeninud oma mitte korrapärase ilmumisega, eriti veel seepärast, et lootust anti selle kõrvaldamiseks ja mõnigi tähtaeg määrati. Süüdi selles on küll toimetaja, misjulgust asjaolu wabandada palub. Selle numbri ilmumise täht ajast ei saanud toimetaja seepärast kinni pidada et trükikoda töö rohuse tõttu nr. ei jõudnud õigeaegsaks walmis teha.

Nüüd tuleb juwine waheaeg, millal „Noorte Elu“ ei ilmu, nr. 6 enne augusti kuud küll päewawalgust ei näe. Ünnistatud juwet ja kofumist kõigile lugejatele ja taastöölislite.

Ka sellest numbrist jäib „Kännak Ungari ja Itaalia“ ja „Noormehe suhe neiuaga“ wälja.
„Noorte Elu“ toimetuse.

Trükikoja koormatuse tõttu ei ilmu „Hispaania vennad“ pühadeks,

Kellel poolaasta tellimine lõpeb, uuendagu seda kohe aegsasti!

Usklik hambaarst pr. M. Sacharias.
Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6 Vene tän. 12—6
Kõnetraat 31—31.

C. Clanmann'i Tallekiituse laulude noodid

II—X anne Kr. 4.50.
XI „ „ 1.00.
müügil Paalmanni trükikojas, Tallinna, V. Karja tän. (varanduse hooldajad) ja Kentmani tän. nr. 6.

Soovitame endi noortele C. E.-laste piiblitlugemise II. weerandaasta teemiraamatut „Walguskiired“ ühes seletustega. Hind 15 senti. Saada G. E. Siibult, Tallinn, postkast 284.

Ühendatud Usklikkude Hariduseltsi 6 klassiline algkool vajab usklikke

futseõiguslisi õpetajaid.

Kirjalikud soovimawaldused elulookirjeldusega, haridus- ja kutsatunnistuste ära kirjadega saata feltsi kirja toimetaja H. B. Dahl'ile, Tallinna, Telliskivi tn. nr. 12—52.

Ilmus trükis uus raamat

Georg Williams.

Hind 25 ja 40 senti.

Pühadeks saabus „**Kas on vastkohti piiblis?**“

Kas Jeesus on üles tõusnud.

Teaduslik juurdlus. Prof. dr. F. Godet.

Godet (ütle Godée) raamatud on terawa loogika ja walgusriffa selguse poolest kõrgesti hinnatud. Nimetatud, Gesti tõlkes praegu ilmunud raamatute on meistri töö. Ta toob tõestuse, et Kristuse ülestõusmine on ümberlükkamatu tõsiasi. Miihästi oletus, et tunnistus Kristuse ülestõusmisest olewat apostlite pettusmandõwer, kui ka tuttav wifioon-oletus, mis wälja läheb apostlite isiklikule enesepetusele, lükatakse täiesti wõimatuna ümber. Godet näitab, kuidas teaduslikule uurimusele on olemas ainult üks oletuswõimalus: Kristuse ülestõusmine on ajaloolik tõsiasi. See tõestus wiitakse läbi nüüsguse terawuse ja selgusega, et lugeja on sügawasti haaratud. Mii on jellel töö! tugew ewangelistlik-apologetlik mõju.

Soowitan seda wäikest ülihead raamatuteft kõige soojemalt. Tean, et ta on paljudele esimeseks tõukeks, et otsida ja leida elawat Jõsandat! Kes aga leiab Tema, see ei waja enam ühtegi teaduslikku tõestust, et Jeesus on tõesti üles tõusnud. Ta ju näeb Teda, wõi piiblitlikult wäljendatud, ta e l a b tema läbi, temaga, temas. See on elu ülestõusnud Jõsanda osaduses. Toogu see raamatute paljudele seda igawitundmistust!

H. S.

Raamatuid wõib tellida: Postkast 284. Tallinna.
Hind 15 senti.

Õpilaste wastuwõtmine

Ühendatud Usklikkude Hariduseltsi algkooli

kõigesse 6 klassi on kelmäbalal 30. mail ja neljapäewal 31. mail j. a. kell 4—7 p. l. Karu tän. nr. 16, Juudi ühisgümnaasiumi ruumis. Oppemaks 20 krooni poolaastas. Teistest koolidest ületulijatel tulewad kaajatua jeniiste koolide tunnistused.

Teen iga- juguiseid **kellasepatõid.**

Tellimiseb palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänav nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. G. Henny.